

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/107/2016
Identifikačné číslo spisu:	8111233357
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8111233357.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. U., s miestom podnikania F., zastúpeného JUDr. Michalom Fecil'akom, advokátom, so sídlom v Prešove, Jesenná 8, proti žalovaným 1/ Mesto Prešov, so sídlom v Prešove, Hlavná 73, zastúpenému JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom v Prešove, Sládkovičova 8, 2/ Dopravný podnik mesta Prešov, a.s., so sídlom v Ľuboticiach, Bardejovská 7, o odstránenie stavby, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10 C 265/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 5. novembra 2014 sp. zn. 3 Co 162/2014, 3 Co 163/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 14. februára 2014 č. k. 10 C 265/2011-192 návrh zamietol a druhým výrokom konštatoval, že o trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Po právnej stránke aplikoval § 135c ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 2 a ods. 4 zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o dráhach“). V odôvodnení uviedol, že žalobca žiadal o odstránenie stavby v zmysle ustanovení § 135c Občianskeho zákonníka. Mal za preukázané, že stavba - trolejbusové vedenie Q. D. - Q. (ďalej len „stavba“) bola financovaná Okresným národným výborom v Prešove a bola vystavaná v roku 1972. Okresný národný výbor hospodáril so štátnymi prostriedkami vyčlenenými mu zo štátu, pričom aj vlastníkom nehnuteľnosti v tom čase bol Československý štát, ktorý nadobudol predmetnú nehnuteľnosť v roku 1967 pod položkou výkazu zmien 25/67. Správcom predmetného majetku štátu boli v tom čase Potraviny Košice, závod 1106 Prešov a až v roku 1978 bol ako vlastník zapísaný Zdroj východoslovenský podnik, odštepný závod 1106 Prešov. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že v čase vzniku stavby bol vlastníkom stavby a vlastníkom nehnuteľností, na ktorých bola stavba postavená ten istý subjekt - Československý štát, nejde o stavbu na cudzom pozemku, a preto nemožno na tento prípad aplikovať § 135c Občianskeho zákonníka. Akcentoval, že od neoprávnenej stavby treba rozlišovať stavbu nepovolenú. Keďže v danom prípade neboli z archívov zistené a zadovážené doklady o

vydaní stavebného povolenia a ďalšie príslušné rozhodnutia, nič nemení na skutočnosti, že nejde o stavbu na cudzom pozemku. Mohlo by sa jednať o stavbu nepovolenú a na takú stavbu sa režim Občianskeho zákonníka § 135c nevzťahuje. Uviedol, že pokiaľ sa stal žalobca vlastníkom predmetného pozemku v roku 2004, t. j. po 32 rokoch od vybudovania stavby, nadobudol vlastnícke právo od svojho právneho predchodcu, z ktorých žiadny nenamietal existenciu predmetnej stavby, a preto nemôže získať neskorší vlastník viac práv, než mal pôvodný vlastník, a teda ak pôvodný vlastník nenamietal, že na jeho pozemku stojí predmetná stavba, nemôže takéto právo nadobudnúť žalobca, teda novší vlastník, keďže nik nemôže na iného previesť viac práv, než má on sám. Konštatoval, že na žalobcu sa vzťahuje povinnosť v zmysle zákona o dráhach, užívať nehnuteľnosti v obvode dráhy tak, aby neohrozoval dráhu a dopravu na dráhe a zároveň je povinný umožniť prevádzkovateľovi dráhy prístup k súčasti dráhy cez svoje pozemky. Uzavrel, že uvedený zákon o dráhach existuje ako špeciálny predpis, má preto prednosť pred všeobecnou právnou úpravou Občianskeho zákonníka, a preto v konaní súd nemohol rozhodovať o náhrade za vecné bremeno v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka, pokiaľ existuje špeciálna právna úprava zákona o dráhach, a podľa ktorej sa žalobca takejto náhrady nedomáhal.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 5. novembra 2014 sp. zn. 3 Co 162/2014, 3 Co 163/2014 potvrdil rozsudok a uznesenie (zo dňa 2. júla 2013 č. k. 10 C 265/2011-152) súdu prvej inštancie. Dodal, že stavba trolejbusového vedenia bola postavená bez stavebného povolenia a je preto stavbou nedovolenou, tzv. čiernou stavbou. Samotné porušenie stavebných predpisov stavebníkom, t. j., že stavbu stavebník zriadil na svojom pozemku, ale bez stavebného povolenia, nemôže byť dôvodom pre klasifikáciu stavby ako neoprávnenej v zmysle ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka. V súvislosti v odvolaní žiadanom postupe v zmysle § 88 ods. 1 stavebného zákona zdôraznil, že ide o administratívnu sankciu - odstránenie stavby, o ktorej nerozhoduje súd, ale stavebný úrad v správnom konaní. Ďalej uviedol, že oprávnenosť stavby je treba posudzovať podľa právnej úpravy, ktorá platila v dobe vzniku stavby (rok 1972), ale vyporiadanie medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku, na ktorom je stavba umiestnená prebieha podľa právnej úpravy platnej v dobe rozhodovania súdu o neoprávnenej stavbe. To platí aj pre stavby zriadené pred 1.1.1992, socialistickou organizáciou. Dôvodil, že žalobca je vlastníkom len pozemku, na ktorom je umiestnená stavba komunikácie vo vlastníctve žalovaného 1/. Ktokoľvek, kto užíva túto stavbu komunikácie je v právnom vzťahu len s o žalovaným 1 / ako jeho vlastníkom. Bez ohľadu na to, či stavba komunikácie nachádzajúca sa na parcele registra „C“ KN č. XXXX/X . je miestnou komunikáciou v zmysle § 4b zákona č. 135/1961 Zb. o cestných komunikáciách alebo je verejnou účelovou komunikáciou v zmysle § 22 ods. 3 uvedeného zákona, je oprávnený túto stavbu komunikácie užívať obvyklým spôsobom ktokoľvek. Vlastník pozemku - žalobca nemôže užívať stavbu komunikácie na ňom postavenú inak ako spôsobom, akým sa komunikácia obvykle užíva. To platí aj pre vlastníka pozemku, na ktorom je táto komunikácia postavená. Odvolací súd záverom v súvislosti s vyššie uvedeným akcentoval, že žalobcovi muselo byť už v čase, keď sa stal vlastníkom predmetného pozemku (v roku 2004) známe, že predmetnú nehnuteľnosť nemôže nikdy v budúcnosti užívať inak ako bežný užívateľ stavby pozemnej komunikácie. Preto právo žalobcu nie je porovnateľné s právami iných vlastníkov pozemkov, ktoré boli zastavané bez vyžiadania súhlasu, či dokonca proti vôli vlastníkov pozemku.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) na súde prvej inštancie 2. januára 2015 dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odvodil z § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť z § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom videl v nepreskúmateľnosti (odôvodnenosti) rozhodnutia odvolacieho súdu. Ďalej považoval za nesprávny názor odvolacieho súdu pri posudzovaní vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ tak, že je vysporiadaný na základe právnych noriem (t. j. zákona o dráhach), ktoré nadobudli platnosť po podaní návrhu na odstránenie stavby zo strany žalobcu.

4. Dovolateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu doplnil svoje dovolanie podaním označeným ako vyjadrenie, ktoré bolo na najvyšší súd doručené v deň, kedy sa o danom spore rozhodlo, t. j. dňa 27. apríla 2017. V doplnenom dovolaní naďalej poukazoval na údajné nezodpovedanie odvolacích námietok odvolacím súdom. Uviedol, že na predmetnú právnu vec možno aplikovať Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 3.12.2005 (publikované v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod R 2/2016).

5. Žalovaný 1/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie odmietnuť a zaviazat žalobcu na

náhradu trov dovolacieho konania. Žalovaný 2/ sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (v znení do 30. júna 2016), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

9. Dovolateľ dovolaním napadol potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí, ktoré boli uvedené v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

10. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, len ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. (tzv. dôvody zmätočnosti rozhodnutia). Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy nevyšli ani v dovolacom konaní najavo; nepreukázaná bola tiež vada konania žalobcom namietaná (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

11. Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je neodôvodnené (nepreskúmateľné). Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009).

12. Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) obsahuje zreteľné vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. Skutočnosť, že žalobca má odlišný právny názor než konajúce súdy bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

13. Obsah dovolacích námietok smeroval aj k právnemu posúdeniu veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl

súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdom účastníkovi konania neznemožní realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

14. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.